

222161

SERIA

C

NUMĂRUL

95

CUNOȘTINȚE

FOLOSITOARE

„DIN LUMEA LARGĂ”

DIRECȚ. REDACȚIONALĂ PROF. UNIV. I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DELAVRANCEA

OMUL ȘI OPERA

DE

GRIGORE BĂJENARU

DOCTOR IN LITERE

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ” BUCUREȘTI

Prețul Lei 8. -

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE”

* = 8 lei numărul; celelalte 5 lei.

Numerele care lipsesc sunt vândute.

CUNOAȘTEREA ȚĂRII

- C. 5. **Bucovina** de I. SIMIONESCU.*
C. 7. **Dobrogea** de C. BRĂTESCU.*
C. 14. **Românii de peste Nistru** de V. HAREA.*
C. 17. **Govora și Călimănești** de I. SIMIONESCU.*
C. 18. **Moldova** de I. SIMIONESCU.*
C. 19. **Românii din Ungaria** de I. GEORGESCU.
C. 20. **Jud. Turda** de I. MUREȘEANU.
C. 21. **Țara Hașegului** de G. TODICA.
C. 25. **Cetățile de pe Nistru** de AP. CULEA.
C. 27. **Valea Jiului din Ardeal** de P. HOSSU-LONGIN.
C. 28. **Țara Bârsel** de N. ORGHIDAN.
C. 29. **Vechiul ținut al Sucevei** de V. CIUREA.
C. 30. **Macedo-Românii** de TACHE-PAPAHAGI.
C. 31. **Românii din Banatul Jugoslav** de PR. BIZEREĂ.
C. 34. **Maramureșul** GH. VORNICU.
C. 39. **Blajul** de ALEX. LUPEANU-MELIN.*
C. 54. **Banatul de D. Izverniceanu**.
C. 55. **Zarandul** de G. CAMBER.*
C. 57. **Bucureștii** de V. MIHĂILESCU.*
C. 62. **Carmen-Syva** (TEKIRGHIOI) de DR. COCA ODESEANU.*
C. 75. **Republica moldovenească a sovietelor** de N. SMOCHINĂ.*
C. 88. **Vatra-Dornel** de I. SIMIONESCU.*

ENERGII ROMĂNEȘTI

- C. 11—12. **A. Șaguna** de I. LUPAȘ. (101.)
C. 22. **Sp. C. Hăret** de I. SIMIONESCU.
C. 24. **N. Milescu** de I. SIMIONESCU.
C. 47. **Dănilă Apostol** de N. P. SMOCHINĂ.*
C. 53. **A. Odobescu** de AL. TZIGARA-SAMURÇAȘ.*
C. 56. **Iord. Golescu** de N. BĂNESCU.*
C. 63. **Gh. Coșbuc** de V. M. SASSU.*
C. 64. **A. Philippide** de I. IORDAN.*
C. 65. **N. Gane** de A. GOROVEI.*
C. 68. **Gh. Lazăr** de PAUL PAPADOPOI.
C. 70. **G. Enescu** de M. COSTIN.*
C. 71. **C. I. Istrati** de C. KIRITESCU.
C. 72. **Al. Vlahuță** de V. M. SASSU.*
C. 73. **V. Pârvan** de I. ANDRIEȘESCU.*
C. 74. **Ion Creangă** pedagog și învățător de V. GHEȚEA.*
C. 76. **P. Cerna** de L. PREDESCU.*
C. 77. **Grigore Ureche și Miron Costin** de L. PREDESCU.*

- C. 78. **I. Eliade-Rădulescu** de GEORGE BAICULESCU.*
C. 79. **Ep. Melchisedec** de GH. DINCĂ.*
C. 80. **P. Ispirescu** de P. I. PAPADOPOI.*
C. 82. **Cărturarii din Banat** de TRANDAFIR LAȚIA.*
C. 83. **M. Eminescu** de V. GHEȚEA.*
C. 84. **Gh. Țițelca** de N. CIORĂNESCU.*
C. 85. **Mitr. Dosoftei** de GH. DINCĂ.*
C. 86. **Dr. I. Cantacuzino** de DR. GR. T. POPA.*
C. 87. **Veniămin Costache** de TEODOR CERBULET.*
C. 89. **V. Alecsandri** de V. M. SASSU.*
C. 90. **P. Hașdeu** de P. PAPADOPOI.*
C. 91. **Mitr. Antim Ivireanu** de TH. CERBULET.*
C. 92. **Ion Ghica** de VICTOR SLĂVESCU.*
C. 93. **Învățătorii folcloriști** de ARTUR GOROVEI.*
C. 94. **Varlam, Mitropolitul Moldovei** de GH. DINCĂ.*
C. 95. **Delavrancea, Omul și opera** de GRIGORE BĂJENARU.*
C. 96. **Copiăria oamenilor aleși** de I. SIMIONESCU.*

ȚĂRI STRĂINE

- C. 4. **Finlanda** de I. SIMIONESCU.*
C. 16. **Lituania** de G. NASTASE.
C. 23. **Danemarca** de MAGDA D. NICOLAESCU.
C. 32. **Coasta de Azur** de I. SIMIONESCU.
C. 33. **Elveția** de TRAIAN G. ZAHARIA.
C. 35. **Austria** de I. SIMIONESCU.
C. 36. **Belgia** de TRAIAN G. ZAHARIA.
C. 37. **Afganistanul** de I. SIMIONESCU.
C. 41. **Pe urmele lui Robinson Crusoe** de I. SIMIONESCU.
C. 42. **Din Norvegia** de I. CONEA.*
C. 44. **Japonia** de I. SIMIONESCU.*
C. 45. **Într'o mănăstire din Himalaya** de MIRCEA ELIADE.*
C. 48. **New-York** de P. COMĂRNESCU.*
C. 59. **Abisinia** de I. SIMIONESCU.*
C. 60. **Polonia** de I. SIMIONESCU.*
C. 66. **Lecturi geografice.—Asia** de I. SIMIONESCU.*
C. 81. **Sfântul munte** de AUREL COSMA.

ISTORIE

- C. 25. **Cetățile moldovenești de pe Nistru** de AP. D. CULEA.
C. 43. **Din vremea lui Ștefan cel Mare** de GEN. R. ROSETTI.*

SERIA C.

No. 95

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
DIN LUMEA LARGĂ

DELAVRANCEA

OMUL ȘI OPERA

DE

GRIGORE BĂJENARU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DOCTOR IN LITERE

EDITURA „CARTEA ROMĂNEASCĂ“, BUCUREȘTI

522101

DE ACELAȘ AUTOR:

1. *Schițele și nuvălele lui Delavrancea.* — Studiu critic.

Prețul lei 100.—

2. *Un plagiat ardelenesc de pe romanul „Ciocoi vechi și noui” al lui N. Filimon.*

Prețul lei 20.—

3. *Din țara basmelor.* — Un volum de povești cu ilustrații colorate, cartonat. Tip. „Cartea Românească” Cluj / Central University Library Cluj

Prețul lei 80.—

DELAVRANCEA

Omul și opera.

Barbu Ștefănescu Delavrancea este unul dintre cele mai covârșitoare personaje ale culturii românești moderne, datorită bogatei și variatei sale activități, în multiple domenii.

Poet și scriitor cu renume, avocat distins și orator de un impresionant talent, abil om politic și mare patriot, Delavrancea, chiar dacă, privit în lumina vremurilor de astăzi, are unele neînsemnate scăderi, inerente unei activități atât de întinse și multilaterale, a fost bărbatul care și-a însemnat cu cinste scurta sa trecere prin viața atât de frământată a țării noastre.

Fără precepețire, cu dragostea duioasă și sinceritatea ce l-au caracterizat, a dăruit din plin culturii românești aleasa comoară de frumusețe a sufletului său și, cu flacăra nemaiîntâlnitului său avânt patriotic, a aprins și a deslănțuit patriotismul generației ce a făurit visul secular al neamului nostru — *Unirea tuturor Românilor* — pe care el n'a avut fericirea s'o vadă realizată.

Delavrancea s'a născut în București, în mahalaua *Delea-Veche*, la 5 Aprilie, 1858.

Părinții săi, *Ștefan* și *Iana*, originari din comuna *Sohatu*, județul *Ilfov*, erau oameni cu oarecare stare, însă împovărați de cinci copii: trei băieți și două fete.

Tatăl lui Delavrancea făcea cărăușie și negoț de grâne în București, unde locuia pe calea Călărașilor, colț cu strada Labirint.

Cu toată casa grea, ce-o avea de întreținut, el s'a îngrijit și de învățătura de carte a copiilor săi; astfel că cei trei băieți ai lui: *Nae*, *Costache* și *Barbu* au ajuns mai târziu avocați de seamă.

Primele noțiuni de învățătură le-a primit micul *Barbu* de la dascălul bisericii din mahalaua „*Delea-Veche*“, de unde fu dus apoi, de către un frate al lui mai mare, la școala domnească. Aci face cunoștință cu originala pedagogie a *Domnului Vucea*, dascăl practic, a cărui impresie îl urmărește vreme îndelungată.

Viața dusă de Delavrancea în mediul de neguțători și grânari a avut o deosebită înrâurire la alegerea subiectelor folosite în nuvelele sale de mai târziu.

Fiind elev bun, el intră bursier la liceul „*Sf. Sava*“.

Ca licean adolescent, Delavrancea se'ndrăgostește de o tânără domnișoară, *Licuța*, care-i inspiră primele versuri: la 16 Septembrie 1876.

Peste un an este vrăjit și inspirat de farmecele lui *Kati Neubaur*, o ființă ușoară, pricinui-

toarea primei lui decepții în dragoste. Acesteia îi dedică o poezie, ce are o notă de fin și ironic humor.

După absolvirea cursului secundar, Delavrancea se înscrie la Facultatea de Medicină, care, însă, nu se potrivește cu duiosia și delicateța sufletului său.

O părăsește desgustat și se înscrie la Facultatea de Drept, dându-și licența în anul 1882, cu teza: „*Pedeapsa, natura și însușirile ei*“.

Apoi, ajutat de fratele său Nae Ștefănescu, pleacă la Paris, unde stă doi ani și ceva, desăvârșindu-și studiile de drept și formându-și o cultură generală superioară.

Delavrancea se avântă în publicistică și colaborează, pe rând, cu diferite articole sau cu schițe și nuvele la următoarele ziare și reviste: „*România liberă*“, „*Familia*“ — cunoscuta revistă ardeleană a lui Iosif Vulcan, „*Drepturile omului*“, „*Epoca*“ — al cărei prim redactor este el, „*Voința națională*“, „*Românul*“, „*Lupta literară*“ — revistă pe care o fondează el, dar din care nu apar decât trei numere, „*Revista Nouă*“ a lui B. P. Hasdeu și „*Viața*“ a lui Al. Vlahuță și Dr. Ureche.

La toate aceste publicațiuni, Delavrancea semnează cu pseudonimele: *Barbu*, *Argus*, *Fra Barbaro*, *Fra Minucio*, *De la Vrancea*, rămânând în cele din urmă la cel mai frumos din toate, la „*Delavrancea*“.

În acest timp se ocupă și de cariera lui de

avocat, câștigându-și un renume pe deplin meritat la bară, și, totodată, se avântă în politică, fără să neglijeze însă literatura, pe care o cultivă cu multă râvnă, dând acum la iveală primele volume de *schife și nuvele*: „*Sultănica*“, 1885; „*Trubadurul*“, 1887; „*Paraziții*“, 1893; și „*Intre vis și viață*“, 1893.

În anul 1892, Delavrancea este ales deputat liberal; iar în 1899 deputat conservator, când este ales și primar al Capitalei.

Între anii 1909—1911, Delavrancea dă la iveală cunoscuta-i Trilogie dramatică, inspirată din Istoria Moldovei: „*Apus de soare*“, „*Vișorul*“ și „*Luceafărul*“ —, care se joacă la Teatrul Național din București; aprecierile critice ale timpului sunt: și favorabile, și defavorabile acestor opere.

Tot în 1911 și 1912, mai prezintă aceluiaș teatru, două piese: „*Irinel*“ și „*Hagi-Tudose*“, dramatizate după nuvelele cu aceleași nume, cari se joacă, însă nu obțin nici un succes, fiind rău primite: atât de public, cât și de critică.

În 1912, la 19 Mai, este ales membru al Academiei Române, rostind la recepție un impresionant discurs despre „*Estetica poeziei populare*“.

În acest timp, Delavrancea ajunge ministru de lucrări publice în guvernul Carp (1910—1912); iar în guvernul Apărării Naționale din 1918, este numit ministru de industrie și comerț.

Propovăduitor înflăcărat și adânc convins al

intrării României în războiu la 1916, Delavrancea trăiește amarele zile ale pribegiei din Moldova și moare la 30 Aprilie 1918, cu durerea în suflet de a nu fi văzut realizat visul marelui uniri.

Mormântul lui se află la Cimitirul „Eternitatea” din Iași cari au simțit ultimele clipe de sbucium înfricoșetor de dureros ale acestui mare patriot.

OPERA LUI DELAVRANCEA

Delavrancea ne-a lăsat numeroase și variate opere literare: **versuri, basme, schițe, nuvele, piese de teatru, scurte studii critice și literare, discursuri.**

I.

Versurile lui Delavrancea.

Ca mai toți scriitorii în prima lor tinerețe — prozatori de seamă mai târziu —, *Delavrancea își face începutul în literatură cu versuri.*

La vârsta de 18 ani, când a început să scrie, muzele se găseau la fiecare pas și orice nouă cunoștință femenină era un fericit prilej de a inspira versuri tânărului poet.

Poeziile alcătuite de *Delavrancea* — pe atunci, în 1876—1877, încă Barbu G. Ștefănescu —, sunt mai prejos de orice critică, mai ales când le comparăm cu poeziile adevărate ale lui Eminescu, scrise la aceeași vârstă.

Ele sunt lirice și sunt inspirate: unele de di-

ferite fete, ce i-au înfiorat sufletul de adolescent, iar altele, de locurile copilăriei.

Iată câteva din tilurile acestor poezii, strânse de tânărul trubadur într'un caiet intitulat „*Câmpenești*“, cari însă, n'au văzut lumina tiparului: „*Amintiri dela Poiana Lungă*“, „*Omagiu Kasii Limburg*“, „*4 Decembrie 1876*“, etc.

Delavrancea nu a tipărit decât două poezii și anume: o odă în versuri lungi și greoaie, intitulată „*Stanțe dedicate Măriei-Sale Carol I și ofițerilor români*“, publicată în „*România liberă*“ la 9 Iunie 1877, semnată „*Barbu*“; iar alta, „*Odă barbară la o „cronică rimată“ lui Don Padill*“, în versuri scurte și pline de vioiciune, publicată mult mai târziu, la 5 Februarie 1884, tot în „*România liberă*“ și semnată: *della Vrancea (Argus)*.

Aceste două din urmă încercări în versuri au ceva mai multe calități poetice ca primele, însă nu atât de însemnate, ca să le ridice la rangul de adevărată poezie.

II

Basmele lui Delavrancea.

Delavrancea este foarte puțin cunoscut în lumea cetitorilor noștri ca povestitor de basme.

S'a constatat faptul că unii din poeții noștri consacrați și-au închinat parte din activitatea lor basmelor, cari le-au fermecat copilăria. (Creangă,

Caragiale, Eminescu, Odobescu, Slavici, etc.).

Delavrancea, la rândul lui, a fost atras de vraja basmelor, a fost ispitit să creieze și el. Astfel ne-a lăsat șapte basme foarte frumoase, șapte basme pe cari le cetești cu drag, însă, cari nu izbutesc să ne impresioneze, cum de pildă ne impresionează basmele lui Creangă.

Titlurile lor sunt următoarele: *Poveste, Neghiniță, Departe-departe, Palatul de cleștar, Stăpânea odată, Moș Crăciun și Fata moșului*. Acest din urmă basm se găsește încadrat în partea a doua a povestirii cu titlul „*Odinioară*” și constituie explicarea unei ghicitori spuse de către Moș Doroftei, celor ce-l ascultau.

Dintre acestea, cele mai plăcute basme sunt: *Neghiniță și Fata moșului*.

Transpunând în literatură basmele din popor, Delavrancea nu a isbutit să le păstreze farmecul poporan.

Basmele redată de el, nu au simplitatea ce caracterizează basmul spus de omul din popor, simplitate păstrată în basmele lui Creangă.

Delavrancea s'a străduit să păstreze basmelor sale ceva din adâncul mistic al sufletului poporan, însă n'a isbutit să dea decât niște povestiri artificiale, lipsite de căldura și farmecul plin de fior estetic al basmului.

El a creat un gen nou de basm, rămânând însă, singur pe acest tărâm.

III.

Schițele și nuvelele lui Delavrancea.

Delavrancea a îmbogățit literatura română cu 27 de schițe și nuvele. Titlurile acestora sunt următoarele: *Hagi-Tudose, Bunicul, Bunica, Paraziții, Domnul Vucea, Sultânica, Liniște, Trubadurul, Iancu Moroi, Irinel, Bursierul, De azi și dedemult, Odinioară, Văduvele, Nu e giaba cafea, Sentino, Fanta-Cella, Marele Duce, Zobie, Milogul, Șuer, Răzmirița, Sorcova, Două lacrimi, Norocul Dracului, Apă și joc, Înainte de alegeri* și o anecdotă „*Pravoslavnicul și slăninile*“.

Scriitorul nostru și-a ales subiectele nuvelor sale din trei lumi deosebite.

Primul loc îl ocupă multe dintre aceste nuvele, situate în cadru de amintiri.

Cine nu a rămas impresionat de duioasa și marea dragoste a „*Bunicului*“ pentru nevinovații lui nepoței?... Cine n'a fost pătruns de misticismul atmosferei de basm îngânat cu realitatea, din „*Bunica*“?...

Trece însă, vremea când copilul era peste măsură de încântat să stea cu capul în poala bunicii și să asculte basme fără de sfârșit!...

Incep alte plăceri și petreceri, cari fac farmecul copilăriei. Vin amintirile timpului când umbla cu „*bună-dimineața*“ sau „*cu sorcova*“!

Sboară anii și băiatul se trezește dat la „*scoala domnească*“ făuritoarea atâtor visuri înfricoșe-

toare. Aci începe pe mâna „domnului Vucea“, care îl învață mai mult gospodărie, decât carte!

Se isprăvește școala primară și vine la rând cea secundară cu: ani de internat, dușmăanii, greutatea, plictiseală și înfiriparea unui vis de dragoste cu un sfârșit zdrobitor de dureros pentru „Bursierul“ plin de iluzii.

Mai târziu, în anii de studenție, se ivește miștuitoarea iubire pentru verișoara „Irinel“, iubire atât de frecventă la tinerii înrudiți și îndrăgostiți pentru prima oară în mod serios.

Și aci se isprăvesc amintirile poetului.

Intâmplările descrise în cadrul pitoresc al amintirilor din lumea aceasta de mijloc — între vis și viață —, iau sfârșit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

* * *

O a doua lume se înfățișează acum.

Delavrancea a studiat amănunțit și ne-a redat cu succes viața idilică, patriarhală de multe ori, câteodată plină de frământări sufletești, a mahalalelor și a satelor noastre.

Ne-a dat pagini măestrite din viața sentimentală a țăranilor. Ne-a arătat sbuciumul intern de o mare intensitate a iubirii născute în inima „Sultănichii“ pentru căprarul Drăgan.

Ne-a înfățișat în cele mai vii culori, în „Văduvele“, pe cele două cumetre certate din te miri ce, și încuscite apoi, împăcate de duișia iubirii copleșitoare a odraslelor lor.

Nimeni, afară de Caragiale, nu a pictat mai bine în cuvinte, tipuri de mahalagii bucureșteni!...

Delavrancea face să ne treacă vii, pe dinaintea ochilor: negustorul plin de avariție — „*Hagi-Tudose*“ —, isbutit tip de sgârcit chiar în literatura universală —; epitropii bisericii „Sfânta Troiță“, enoriașii cu frica lui Dumnezeu în sân și cu sfânta iubire pentru tot ce e în legătură cu biserica.

Sunt tipuri prinse admirabil și desăvârșit caracterizate. Fiecare își are viața lui proprie.

Cine n'a rămas impresionat de scenele pline de seninătate din „*Odinioară*“!?... Cui nu i-a plăcut taifasul celor doi bătrâni sfătoși: *Tămăduianu* și *Doroștei*?!...

Necăjiții soartei, cei de pe ultima treaptă a societății, au găsit în realismul lui Delavrancea o credincioasă oglindă. „*Milogul*“, cu atmosfera-i atât de apăsătoare de durere, este un exemplu suficient.

Ce să mai vorbim de „*Zobie*“, care, cu tot cadrul plin de vrajă al pastelului în care se desfășoară acțiunea, impresionează profund prin sgu-duitoarea tragedie, atât de neașteptată.

Dipticul „*Sentino*“ și „*Fanta Cella*“, împreună cu „*Nu e giaba cafea*“, constituie pentru noi o surpriză literară.

Delavrancea ni se arată aci ca povestitor de subiecte exotice.

Nici viața haiducească nu este ignorată de Delavrancea, care ne oferă înduioșetoare scene din mijlocul codrilor — în „*Suer*“.

Romantismul abundă în aceste trei din urmă opere.

* * *

Părăsind subiectele inspirate de eroii acestei lumi, Delavrancea a trecut la cei intermediari: între eroii înfățișați până aci și cei din pătura socială superioară.

O nouă viață se desfășoară pe dinaintea ochilor cititorului uimit: o viață plină, adeseori, de un realism sguduitor, însă nu îndeajuns de bine studiat.

Cine n'a fost emoționat de suferințele funcționarului „*Iancu Moroi*“?... Cine nu a fost scârbit de mocirla în care trăiau superiorii lui Moroi?...

Lupta eternă între gândul bun și drept al lui *Cosmin* din „*Paraziții*“ și înclinarea pofticioasă a trupului supus greșelii; conflictul între sufletul lui cinstit și între dorințele îndreptățite ale *Sașei Malerian*; destrăbălarea în care înnoată prietenii eroului principal; societatea stricată a „paraziților“ — toate sunt redată cu un deosebit talent de caracterizare.

Cutremurătoare sunt paginile în cari ne este prezentat „*Trubadurul*“ — slăbit total de som-

nambulism — și înfiorătoare, acelea, în cari facem cunoștință cu adâncă taină și sbuciumul intern sufletesc al „*Doctorului*“ din „*Liniște*“!..

O lume nouă pentru poet și cetitor: subiecte cari n'au servit de inspirație până acum.

Dintre toate nuvelele lui Delavrancea, cele mai valoroase sunt: „*Hagi-Tudose*“, „*Bunicul*“, „*Bunica*“ și „*Paraziții*“.

„*Hagi-Tudose*“. — Subiectul acestei interesante nuvele este luat din viața idilic-patriarhală de mahala a Bucureștilor de odinioară.

Hagi-Tudose, un bătrân negustor-găitănar, este un om de o sgârcenie dusă la extrem. Deși agonisise o mare avere și ar fi putut să trăiască în belșug, duce o viață plină de mizerie.

Trăiește într'o casă dărăpănată, se'mbracă prost și-și cârpește îmbrăcămintea sdrențăroasă, până ce se ține petec de petec, fumează peliniță uscată în loc de tutun, și mănâncă pâine cu apă, numai să nu cheltuiască; iar când i se face poftă de lucruri mai bune, ia la rând toți negustorii și, prefăcându-se că ar vrea să cumpere: icre, măslina sau pastramă, gustă și se satură din gustări, numai să nu arunce în vârtejul lumii unul din ochii lui de aur, copiii lui.

Pe Hagi-Tudose nu-l însuflețesc decât două sentimente:

1. Pasiunea dusă la culme pentru bani, nu pentru folosul ce-l aduc aceștia, ci pentru strălucirea lor.

2. Teama de puterea dumnezeiască.

El n'a iubit pe nimeni niciodată, n'a simțit nevoia să mângâie pe cineva omenesc; viața lui și-a închinat-o plăcerii de a strânge bani, de a-i privi și a-i mângâia!

Nu dă nici pentru ajutorul bisericii, și plecarea lui la Sfântul Mormânt, ca să se facă hagi, ar uimi pe oricine, dacă n'ar fi motivată de teama Dumnezeirii. Totuși, vedem că Hagi-Tudose, după întoarcerea dela Ierusalim, găsește și aci un mijloc de speculațiune a credinței mahalagiilor, vânzând lemn sfânt din crucea Mântuitorului!

Pe cele mai mari geruri, Hagiul șade fără foc în casă. Leana, o nepoată a lui, singura ființă omenească ce se aciuiase pe lângă el, îi îndură toate suferințele provocate de nemaipomenita lui sgârcenie.

Dar vârsta înaintată a Hagiului nu mai poate îndura asprimea traiului prost și frigul nemilos.

Intr'o iarnă, Hagi-Tudose, bolnav, nemâncat și înghețat de frig, îi întinde Leanii un galben, ca să cumpere lemne și o găină, să-i facă o ciorbă. Muștrat de conștiință pentru risipa pe care o făcuse, nu poate să'nghită ciorba, care i se pare că are gust de aur și-i cere Leanii să dea: fulgii, bucățile de carne, cenușa din sobă și lemnele rămase, negustorului, numai să-i aducă înapoi jumătate din banii cheltuiți.

A doua zi de dimineață, Hagi-Tudose este găsit mort, întins peste o grămadă de galbeni.

Delavrancea a isbutit să ne înfățișeze în „Hagi-

Tudose“ figura unui negustor român plin de sgârcenie — de acum cincizeci și mai bine de ani, — și, în acelaș timp a creiat un izbutit tip de sgârcit și din literatura universală.

Bunicul.—In „*Bunicul*“, ni se povestesc câteva clipe petrecute de doi nepoței — un băiat și o fetiță — în tovărășia bunicului lor drag.

După ce stau de vorbă câtva timp împreună, în brațele primitoare și pline de dragoste duioasă ale moșului, copiii încep să se facă stăpâni: pe obrazii, pe mustața și pe barba bunicului, pe care o despică în două, astfel că bătrânul strânge din ochi.

După ce fac împărțeală dreaptă, fiecare începe să-și laude partea lui, ajungând în cele din urmă să-și palmuiască bunicul din prea mare dragoste pentru el, ca apoi să-și sărute fiecare partea palmuită de celălalt.

Bunica.—In această schiță, sub formă de amintire, ni se înfățișează un tablou de o minunată seninătate idilică între o bunică și nepoțelul ei.

Bunica, întotdeauna cu sânul plin de bunătăți, sosește la nepoțelul ei, a cărui mare plăcere este să asculte basme.

Ducându-se împreună în fundul grădinii, la umbra unui dud frunzos, bunica începe să toarcă lână, iar nepotul, cu capul în poala ei, ascultă basmul pe care bunica începe să-l depene.

Insă, ca întotdeauna, nepoțelul, furat de farmecul basmului și de sfârâitul fusului, adoarme înaintea de a auzi sfârșitul.

Delavrancea a isbutit să ne redea cu o mare artă echilibrarea între senina stare sufletească a nepotului și atmosfera mistică de basm, ce se desprinde din povestirea bunicii, în cadrul fermecător al naturii.

Paraziții. — Această operă este nuvela cu cea mai mare întindere și totodată nuvela cu mediul social cel mai antipatic din întreaga operă epică a lui Delavrancea.

George Cosmin, un tânăr student, lipsit de mijloace, în urma recomandației tatălui său, este primit să trăiască în casa profesorului universitar Malerian, care este căsătorit cu Sașa, o femeie frumoasă și ispititoare, cu mult prea tânără pentru el. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Între Sașa Malerian și tânărul Cosmin se naște o dragoste furtunoasă. Bătrânul Malerian bănuiește legătura ilicită a soției sale; iar în cele din urmă se convinge de existența ei. Bolnav și desgustat, Malerian, retras în biblioteca lui, unde-și așezase patul de suferință, are un acces de furie și devine amenințător.

Cosmin este muștrat de conștiință din pricina legăturii lui imorale: înșela pe omul care-l adăpostise și-l hrănia de atâta vreme în casa lui. Ba mai primia — sub formă de împrumut — și bani dela Sașa. Era și el un parazit ca atâția alții dintre aceia care-l desgustaseră atâta.

Malerian, nemaiputând suporta rușinea situației, se sinucide; iar Cosmin, trezit la realitate,

În urma intervenirii făcute de Gelina, una din fetele lui Malerian, ce avusese o deosebită simpatie pentru Cosmin, găsește puterea să se smulgă din acest mediu și să plece.

După cum am văzut, o calitate de căpetenie a nuvelor lui Delavrancea este că au subiectele inspirate din diferite lumi, au multă variație și originalitate, însă nu sunt întotdeauna fericite alese.

Multe dintre aceste nuvele însă, au și însemnate scăderi, ca, de pildă: retorismul exagerat, declamațiunile pline de vorbărie goală, făcute probabil de dragul rezonanței cuvintelor și, în special, abuzul de descrieri.

Este adevărat că aceste descrieri constituiesc adevărate pasteluri în proză, dar nu-și produc efectul estetic pe care l-a intenționat poetul, deoarece nu se integrează în unitatea operei în care se găsesc.

IV.

Teatrul lui Delavrancea.

Delavrancea ne-a lăsat șase opere dramatice; și anume: *Trilogia*: „*Apus de Soare*“, „*Vișorul*“ și „*Luceafărul*“; precum și: „*Hagi-Tudose*“, „*Irinel*“ și „*A doua conștiință*“.

Primele cinci au văzut lumina rampei și a ti-

parului în timpul vieții poetului; ultima, este postumă.

În Trilogia sa, *Delavrancea*, cu rara-i măiestrie, ne evocă Istoria Moldovei din timpul celor trei domni: *Ștefan cel Mare*, *Ștefăniță-Vodă* și *Petru Rareș*.

Dramele sale istorice poartă nume simbolice. Prima, din Trilogie, „*Apus de soare*“, ne poartă gândul la sfârșitul domniei marelui *Ștefan*, acela, care a fost un soare strălucitor și binefăcător pentru timpurile de grea cumpănă prin care a trecut Moldova.

Domnia desechilibratului *Ștefăniță-Vodă* a fost asemuită cu un *vișor* năpraznic și cotropitor.

Ca un *luceaș* alinător de suferinți pentru năpăstuita țară a Moldovei a răsărit din negura uitării, *Petru Rareș*, fiul din flori al marelui *Ștefan*.

Așa a simțit poetul, așa și-a văzut el eroii, așa ni i-a înfățișat!

Din întreaga Trilogie, cea mai frumoasă și mai valoroasă piesă este „*Apus de soare*“. *Ștefan cel Mare*, eroul principal al acestei puternice drame istorice, este unul din eroii de dramă, care poate sta cu succes alături de cele mai mari creațiuni dramatice universale.

În „*Apus de soare*“, poetul ne oferă unul dintre cele mai interesante conflicte dramatice. Într'adevăr, pentru cetitorul care nu adâncește bine drama, conflictul s'ar părea că există între *Voe-*

vodul Ștefan și partida adversă planurilor acestuia, în frunte cu *Paharnicul Ulea*.

Evident că acest conflict extern există, însă este de ordin secundar.

Adevăratul conflict este intern și există în Ștefan cel Mare, în care se petrece curioasa viețuire a două personaje. Este marea luptă ce se dă în ființa acestui erou: între sufletul lui sănătos, capabil de mari acțiuni, și trupu-i bolnav, istovit de bătrânețe. (Vezi articolul „*Apus de soare*“ de T. Netzler (Trivale): „*Convorbiri critice*“, 1910, anul IV, nr. 4, pag. 220).

Acesta este conflictul cel adevărat.

Uriașa voință de a stăpâni cu puterea sufletului, durerile trupului, se vede în scena, de un real dramatism, a operațiunii cu fierul roșu. Când medicii ard rana voevodului, acesta își stăpânește durerea spunând „*Tatăl nostru*“.

În „*Vișorul*“, a doua dramă a Trilogiei, eroul principal este Ștefăniță-Vodă, nepotul lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Lui Ștefăniță-Vodă, „*vișor năpraznic*“, cum îl numește Oana, i se pare că toate lucrurile din jurul său evocă figura plină de măreție și faptele vitejești ale lui Ștefan, și că amintirea domniei glorioase a bunicului său întunecă strălucirea domniei lui.

Acestea îl fac pe tânărul voevod, să lupte plin de furie cu umbra uriașă a bunicului său, osândind la moarte: pe bătrânul hatman Luca Arbore, care-l epitropisise cu adâncă dragoste, pe

fiii acestuia și pe cei mai de seamă boieri ai
Țării, în frunte cu viteazul Vornic Cărăbăț.

15

În Gornice :- Ca mite ^{nu alli} ~~terose de bebec~~, ~~meseta~~ -
Ștefan . - Da .
Luca Arbore . - Ca mite ~~terose de bebec~~ -
Ștefan . Da .

Vornic Hraman . - Auz dar nu i văz -
Ștefan . - A văz dar nu : auz .

Ștefan . - I-auz n' văz , i văz n' auz -
Cum o' vază Apela în fațetă ~~Seră~~, ~~ară~~ în
Juvocela în Suceava la ~~drum~~ ~~vandului~~ -
lor . Auz i' ? „Sub poale de cadru vada „~~în~~
~~foșol~~ ~~si~~ ~~vada~~ „ „ (Ștefan boage salba o' face
cum în depărtare . -)

Cotino ~~cu~~

Parte din manuscrisul „Apus de soare“.

Dar cumplitului vifor îi pune capăt Doamna
Tana, care își dă seama că singura scăpare a
Țării este pieirea soțului ei.

De o mare putere dramatică este scena în
care Luca Arbore, doborât de amărăciune, se
resemnează în fața durerilor nimicitoare ale
vieții.

„Luceafărul“ este mai slabă.

Singurul act de valoare a primei piese din Trilogie și a episodului lui Luca Arbore, este actul I-u, unde, în fața tuturor boierilor strânși înaintea castelului din Suceava, pribeagul *Petru Rareș* descăluie taina ce-l acoperea, arătându-se ca fecior din flori al Voevodului Ștefan cel Mare și al Mariei Răreșioaia din Hârlău.

În restul piesei, ni se înfățișează prima domnie a viteazului Petru Rareș cu faimoasele-i războaie, și plecarea tristă a voevodului din Țară, ajutat de niște bieți pescari.

Cunoscutele nuvele: „*Hagi-Tudose*“ și „*Irinel*“, i-au inspirat lui Delavrancea două opere dramatice de prea puțină însemnătate.

Atras de mirajul subiectului capodoperei nuvelistice „*Hagi-Tudose*“, și convins că acesta s'ar preta la dramatizare, ne-a dat o tragi-comedie realistă-psihologică în patru acte, fără să isbutească, însă, să se ridice pe culmile artei poetice atinse cu prisosință în nuvelă.

Foarte stângaci, poetul dramatic caută să facă loc multor fragmente din nuvelă, intercalându-le în acțiunea piesei. Se observă însă, sfortărea lipsită de succes.

Dacă acele pasagii, aduse silnic în piesă, făceau fală nuvelei, și-i dădeau nebănuite valori

estetice, în piesă nu sunt nicidecum la locul lor, nu fac parte din ansamblu.

Multe scene și situații din nuvelă pierd, transpuse în piesă. Altele, însă, câștigă; de pildă, scena în care Hagiul mănâncă de pomană pe la negustorii mahalalei, are mai mult farmec, dramatizată.

Comedia „*Irinel*“, alcătuită în trei acte — are un subiect asemănător cu al nuvelei. Acțiunea piesei este bine distribuită în acte; are calități de limbă, însă, autorul, probabil furat de vârtejul stilului folosit în Trilogie, întrebuițează și aci acelaș stil și aceeași limbă cu coloare de vechime, fapt ce scade valoarea comediei, și așa nu prea mare.

Drama postumă „*A doua conștiință*“, este, poate, cea mai puțin cunoscută dintre operele lui Delavrancea, și are ca motiv de inspirație un caz patologic de dragoste.

Un avocat, Rudolf, se'ndrăgostește de Gioconda, celebrul tablou al lui Leonardo da Vinci. Intâmplarea îi scoate în cale pe o vară a soției sale, anume Melania, care întruchipează idealul de dragoste al lui Rudolf: ea seamănă uimitor cu Gioconda. Melania însă, nu primește iubirea lui Rudolf, care, neputând s'o uite, se sinucide.

V.

Alte lucrări.

În afară de operele poetice despre cari am vorbit mai sus, — lăsând la o parte celebrele discursuri, atât politice, cât și de barou ale acestui maestru al vorbei, — Delavrancea ne-a lăsat numeroase și diferite studii critice, articole și conferințe pline de multă poezie și însuflețit avânt patriotic.

Astfel sunt: „*Din estetica poeziei populare*“ — interesantul său discurs de recepție la Academia Română —, „*Doina*“ — o minunată evocare a acestui gen de duioasă poezie lirică, specifică Românilor, — „*Carmen Sylva*“, „*Grigorescu*“, „*Petre Ispirescu*“, „*Pedeapsa, natura și însușirile ei*“, „*Patria și patriotismul*“, etc., etc.

Aruncând o privire generală asupra operei poetice a lui Delavrancea, facem remarcă de o deosebită importanță că întreaga sa producție este caracterizată printr'o totală originalitate: atât de subiecte, cât și de completă independență de orice influență autohtonă sau străină.

Intr'adevăr, atât schițele și nuvelele, cât și piesele de teatru ale lui Delavrancea, sunt creațiuni poetice cari apar cu o proaspătă și nemai-întâlnită noutate, fără să poarte pecetia influenței cutărui sau cutărui scriitor antecedent.

Limba întrebuițată de Delavrancea în operele sale este o limbă armonioasă, plină de farmecul

pitorescului, o limbă, care respectă expresiile folosite de eroi și personaje, în strictă legătură cu rangul social al acestora — deci: o limbă originală, cu un vocabular propriu eroilor din nuvele și personajilor din piese; o limbă plăcută, cu toate învinuirile nedrepte ce i s'au adus.

În special limba din Trilogie are o culoare de vechime ce-i mărește nespus farmecul.

„Ceea ce distinge pe Delavrancea de toți contemporanii săi este verbul, în sensul larg al cuvântului. Împreună cu Odobescu și Vlahuță, el este un maestru al verbului românesc. El face, în proză, pentru graiul muntenesc — sau mai precis — pentru graiul bucureștean-ilfovean, ceea ce a făcut, în versuri, pentru graiul moldovenesc, Eminescu“.

„Delavrancea este primul scriitor eminescian, care a pus la contribuție tezaurul: formelor, cuvintelor și frazelor create de Eminescu, rămânând totuși, în acest tradiționalism, pe drumul său propriu“. (M. Dragomirescu, *Critică*, vol. II, pag. 47, „Barbu Delavrancea“).

Calitatea de căpetenie a operelor lui Delavrancea stă în faptul că ele apar cu o formă nouă de limbă proaspătă și viguroasă, plină de originalitate și mlădiere, deși cu o sintaxă simplă, dar corectă.

Stilul lui, atât de variat și adecvat în toate scrierile create, îl impun iarăși, ca pe un talentat și adânc cunoscător al graiului românesc.

Totuș, nu întreaga producție poetică a poetului nostru este de aceeași valoare. Multe dintre operele lui au însemnate scăderi, însă nu este locul să le analizăm aci.

Genialitatea creatoare a marelui Delavrancea triumfă însă, și-l impune cu prisosință pe acest înzestrat scriitor, printre fruntașii creiatori de artă poetică românească, prin minunata putere plastică a capodoperelor: „Bunicul“, „Bunica“ și „Hagi-Tudose“, cari vor trăi cât va trăi și literatura noastră, lângă cea mai mare și mai strălucită creație poetică a lui: „Apus de soare“ — această puternică dramă istorică, ce poate sta cu cinste alături de cele mai însemnate capodopere ale literaturii dramatice universale.

Prin acestea este mare Delavrancea și pe drept și-a câștigat nimbul nemuririi în lumea literelor române și universale.

BIBLIOTECA

32:8 -1. VI. 1940

Alte biografii cuprinse în

„Cunoștințe folositoare“

A. ODOBESCU

de A. TZIGARA-SAMURCAȘ Prof. Univ.

IORDACHE GOLESCU

de N. BĂNESCU Prof. Univ.

V. PÂRVAN

de I. ANDRIEȘESCU

N. GANE

de A. GOROVEI Membru cor. Acad. Rom.

A. VLAHUȚĂ

de V. M. SASSU

I. CREANGĂ

pedagog și învățător de V. GHEȚEA.

GH. TIȚICA

de N. CIORĂNESCU

I. ELIADE-RĂDULESCU

de G. BAICULESCU.

Episcopul MELCHISEDEC

de GH. DINCĂ

B. P. HAȘDEU

de P. PAPADOPOL

V. ALECSANDRI

de V. M. SASSU

Dr. I. CANTACUZINO

de Dr. GR. T. POPA

INTRE CĂRȚILE APĂRUTE DE CURÂND
LA
„CARTEA ROMÂNEASCĂ“
SUNT ȘI URMĂTOARELE

PAUL BUJOR

**AMINTIRI DESPRE A. VLAHUȚĂ
ȘI I. CARAGIALE** Lei 40

În 120 de pagini profesorul la
Universitatea din Iași, prieten
îndelungă vreme cu cei la
mari scriitori ai noștri, așterne
amintirile sale asupra lor. Sunt
pagini interesante și duioase.

PAUL BUJOR

INDURARE Lei 80

Un volum de nuvele și schițe,
în frunte cu vestita nuvelă
„Mi-a cântat cucul în față“ cu
subiect din vlața satului.

ARTUR GOROVEI

ZBUCIUMUL UNUI SUFLET NOU.
ROMAN Lei 60

Cunoscutul folclorist și literat
a dat un roman cu un subiect
necunoscut. O fată de boier a cre-
zut că prin învățătură a căpătat
un suflet nou, potrivit vremurilor.
În loc să se mărite cu unul de
sama ei, s'a măritat cu un în-
vățător care era și deputat. Re-
pede a venit însă cruda amăgire.

**Cine ține la oamenii de seamă ai
țării și le cinstește acti-
vitatea, nu se poate lipsi
de Ediția operilor lui**

I. Creangă

**Ilustrată bogat și măestrit
de**

D. Stoica

Au apărut:

Amintiri . . . Lei 100

Povești . . . „ 150

**Se poate cumpăra și fiecare poveste, în
volume de 26—36 lei**

**Cereți catalogul dela „Cartea Ro-
mânească“.**

A apărut :

I. SIMIONESCU

TINERE, CUNOAȘTE-ȚI ARBORII

Vol. de 110 pag. cu 125 figuri și 4 planșe din care una e reproducerea frumosului tablou : *Pădurea'n toamnă de Andreescu.*

Lei 60.—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cine va citi această carte, scrisă limpede, pe înțeles, nu numai că va ști să deosebească felul arborilor și al arbuștilor de la noi, dar va căpăta o înțelegere a vieții lor ca ființi ; îi va îngriji, îi va iubi.

EDITURA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

AU APĂRUT PÂNĂ ACUM:

2.413.000 EXEMPLARE DIN

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

■
TOT CE POATE FACE TE-

BCU Cluj / Central University Library Cluj
MEIUL UNEI BIBLIOTECI

DINTR'UN CĂMIN CUL-

TURAL, PENTRU PREMII

CÂT ȘI PENTRU O CUL-

TURĂ GENERALĂ FOLO-

SITOARE ORICUI.

■

C. 51. **Țara visurilor Impletrite** (EGIPTUL) de MIRCEA HEROVANU.*

C. 61. **Date istorice și culturale din România** de CRONICAR*

ENERGII STRĂINE

A. 28. **Damenii de inițiativă** de APOSTOL D. CULEA.

A. 29. **Henri Ford** de ING. N. GANEA.

A. 35. **Din viața oamenilor întreprinzători** de APOSTOL D. CULEA.

A. 40. **M. Berthelot** de M. ZAPAN.

A. 42. **Goethe ca naturalist** de PROF. I. SIMIONESCU.

A. 53. **E. Roux** de DR. G. MARINESCU.*

A. 58. **Newton** de O. ONICESCU.*

A. 66. **Din viața marilor fizicieni și chimiști** de C. ALLACI.*

A. 67. **Descartes** de O. ONICESCU.*

C. 45. **Olarul Savant** de I. SIMIONESCU.*

C. 67. **N. Machiavelli** de VL. BOANTA.*

C. 69. **I. Urban-Jarnik** de A. GOROVEI.*

ASTRONOMIE

A. 15. **Planeta Marte** de ION PAȘA.

A. 16. **De la Omer la Einstein** de GENERAL SC. PANAITESCU.

A. 22. **Nebuloasele** de M. E. HEROVANU.

A. 24. **Scrisori cerești (Meteorite)** de I. SIMIONESCU.

A. 26. **Mercur și Venus** de C. NEGOIȚĂ

A. 68. **Stelele noi** de C. ARBÎNTEANU.*

FIZICO-CHIMIE

A. 18. **Razele X** de AL. CIȘMAN.

A. 21. **Fulgerul și trăsnetul** de C. G. BRADEȘTEANU.

A. 25. **Din istoricul electricității** de STEL. C. IONESCU.

A. 30. **Noțiuni de electricitate** de ING. CASETTI.

A. 38. **Electrochimia și electroliza** de N. N. BOTEZ.

A. 41. **Izvoare actuale de energie** de E. SEVERIN.

A. 63. **Circulația materiei** de PROF. I. SIMIONESCU.*

D. 4—5. **Aerul lichid** de ILIE MATEI.

D. 25. **Gazele otrăvitoare** de DR. M. ZAPAN.*

ȘTIINȚELE NATURALE

a) Zoologie

A. 4. **Albinele** de T. A. BĂDĂRĂU.*

A. 8. **Furnicile** de I. BĂDĂRĂU.*

A. 14. **Porumbeli mesageri** de V. SA-DOVEANU.

A. 20. **Protozoarele** de I. LEPȘI.

A. 50. **Șobolani și șoareci** de PROF. RADU VLĂDESCU.*

A. 59. **Fluturii de zi** de I. SIMIONESCU.*

A. 60. **Fluturii de noapte** de I. SIMIONESCU.*

A. 64. **Paseri de apă** de C. S. ANTONESCU.*

A. 74. **Instrumente omenești la plante și animale** de I. SIMIONESCU.*

B 59. **Insectele vătămatoare arborilor roditori** de GH. FIȘTESCU.*

b) Botanică

A. 23. **Bacteriile folositoare** de I. POPU-CĂMPEANU.

A. 56. **Plante carnivore** de I. POPU-CĂMPEANU.*

A. 65. **Fiori de primăvară** de I. SIMIONESCU.*

A. 71. **Plante străine din comerț** de I. POPU-CĂMPEANU.*

c) Geologia-Paleontologia

A. 3. **Gazurile Naturale** de I. SIMIONESCU.*

A. 33. **Animale de demuit** de I. SIMIONESCU.

A. 34. **Lămurirea potopului** de I. SIMIONESCU.

A. 40. **Petrolul** de I. SIMIONESCU.*

A. 54. **Cutremururile** de I. SIMIONESCU.*

A. 57. **Chilimbarul** de A. RABICHON.*

A. 62. **Sarea** de I. SIMIONESCU.*

d) Anatomie-Fiziologie

A. 7. **Cum vedem** de DR. I. GLAVAN.

A. 37. **Ficatul și boala ei** de DR. M. CĂHĂNESCU.

A. 47. **Vitaminele** de DR. N. GAVRILESCU.*

A. 55. **Cum birue viața** de DR. V. ZAHARESCU.*

A 61. **Glande cu secreție internă** de DR. C. PARHON.*

e) Biologie

A. 43. **Viața'n munți** de I. SIMIONESCU.*

A. 44. **Biologie** de I. SIMIONESCU.*

A. 45—46. **Fauna Mării Negre** de BĂCĂSCU M. și CĂRĂUȘU S.*

C 10. **Viața în adâncul mărilor** de C. MOTĂȘ.*

MEDICINĂ-IGIENĂ

A. 72. **Tutunul, fumatul, și sănătatea** de DR. N. GAVRILESCU.*

A. 73. **Boalele inimii** de DR. C. BACALOGLU.*

A. 75. **Cancerul** de DR. I. GHEORGHIU.*

B. 8. **Șifilusul** de DR. E. GHEORGHIU.

B. 9. **Despre scarlatină** de DR. I. GHEORGHIU.

B. 14. **Pelagra** de PROF. V. BABEȘ.*

B. 33. **Mama și copilul** de PROF. M. MANICATIDE.*

B. 40. **Friguri de bălă** de DR. T. DUMITRESCU.

- B. 44. **Conjunctivita granuloasă** de DR. GLĂVAN.
 B. 45. **Burueni de leac** de A. VOJLANSCI.
 B. 49. **Lingoarea** de DR. I. DUMITRESCU.
 B. 50. **Blenoragla sau sculamentul** de DR. N. IOAN.
 B. 52. **Apa de băut** de DR. I. BĂLTEANU.
 B. 53. **Tifosul exantematic** de TUDOR DUMITRESCU.
 B. 57. **Cum să trăim** de DR. F. GRÜN-FELD.

AGRICULTURĂ

- B. 20. **Răsadnița și plantele din răsad** de V. SADOVEANU.
 B. 38. **Sfecla de zahăr** de C. LACRI-TEANU.
 B. 47. **Cultura tomatelor** de I. ISVORAN.
 B. 5. **Practica agricolă** de A. BEJENARU.
 B. 56. **Caroțul** de I. POPU-CĂMPEANU.
 B. 65. **Planșe de nutreț** de PETRONIUS BEJAN.*
 B. 67. **Lupta contra secetei** de M. GR. HULUBEI.*
 D. 37. **Yucca, o nouă plantă textilă** de FR. BRANDRUP.*

GOSPODĂRIE

- B. 22. **Văpsitul cu burueni** de A. GOROVEI.*
 B. 24. **Păstrarea carnel de porc** de G. GHEORGHIU.*
 B. 42. **Sfaturi practice** de ING. A. SCHORR.
 B. 46. **Sfaturi casnice** de MAICA RALUCA.
 B. 48. **Rețete Pentru gospodine** de MAICA RALUCA.
 B. 54. **Bozilele animalelor** de I. POPU-CĂMPEANU.
 B. 60. **Vaza cu lapte** de M. GĂTAN.*
 B. 61. **Mierea și Ceara** de CONST. IONESCUCRISTEȘTI.*
 B. 63. **Creșterea păsărilor și boalele lor** de PETRONIUS BEJAN.*
 B. 64. **101 feluri din ouă** de SANDA MARIN.*
 B. 68. **101 Feluri din cartofi** de SANDA MARIN.*
 B. 69. **Laptele și produsele lui** de DR. MARIN GĂTAN.*
 B. 70. **Bucătăria satului** de SANDA MARIN.*

INDEMNURI PRACTICE

- B. 55. **Lucrări din pănuși de porumb** de TITUS G. MINEA.
 B. 58. **Lucrări din pae și sorg** de TITUS G. MINEA.*

- D. 26. **Împăierea păsărilor** de N. C. PĂNESCU.*
 D. 29. **Scoaterea petelor** de VICTORIA A. VELCULESCU.

MECANICĂ

- D. 2. **Motorul Diesel** de ING. CASETTI.*
 D. 7—9. **Locomotiva** de ING. CASETTI.
 D. 13. **Gări și trenuri** de G. ȘIADBEI.
 D. 19. **Fotografia** de DR. M. ZAPAN.
 D. 21. **Șașe montaje de radio** de DR. M. ZAPAN.
 D. 22. **Cinematografia** de M. ZAPAN.
 D. 23. **Automobilul** de CAP. M. PANTAZI.
 D. 31. **Planorul** de ING. G. LIPOVAN.*

INDUSTRIE

- D. 3. **Industria Parfumului** de E. SEVERIN.
 D. 6. **Indust. Azotului** de L. CATON.
 D. 17. **Ce se scoate din cărbuni** de PROF. C. V. GHEORGHIU.
 D. 18. **Industria materiilor colorante** de G. A. FLOREA.
 D. 20. **Industria zahărului** de G. I. BABOIANU.
 D. 24. **Fabricarea sticlei** de G. A. FLOREA.
 D. 34. **Fabricarea produse or din vinuri** de DR. N. COSTEANU.*
 D. 35. **Amidonul și Glucoza** de EUGEN NEVEN.*
 D. 36. **Parfumi și sulimanuri** de L. POTAMIANO.*

ECONOMIE.-SOCIOLOGIE

- A. 32. **Cifrele** de G. M. LĂZĂRESCU.
 A. 36. **Soc. naștionilor** de A. GOROVEI.
 A. 69. **Strejăria** de V. GHEȚEA.*
 A. 70. **Învățătura lui Gandhi** de TH. SIMENSCHI.
 B. 17. **Rătăcirile bolșeviste** de I. MIHAI.
 B. 36. **Omul și societatea de AL GIUGLEA.**
 B. 40. **Votul obștesc** de A. GOROVEI.
 B. 41. **Banul de A. GIUGLEA.**
 B. 43. **Calendarul** de A. GIUGLEA.

DIVERSE

- D. 16. **Tiparul** de VASILE ROMANESCU
 D. 28. **Innotul** de P. EPUREANU.*
 D. 30. **Cum navigă corăbiile** de SPAR-DECK.*
 D. 32. **Cartea Românească** de I. SIMIONESCU.*
 C. 58. **Turismul și importanța lui** de A. PIȚU.

La comandă se va scrie Seria (A. B. C. D.) și numărul.